

Nova Pravda

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Delovni čas

Obrtniško delavstvo zahteva osemurni delavnik iz kulturnih in socialno-zdravstvenih razlogov

Zakon o zaščiti delavcev prepoveduje, da bi bil delovni čas v industrijskih in rudarskih podjetjih daljši od osmih ur dnevno ali 48 ur tedensko. Za trgovinska in obrtniška podjetja ter podjetja, ki imajo manj kot 15 delavcev, določa zakon, da mora biti delovni čas v okviru osmih do deset ur dnevno. Za trgovinska in obrtniška podjetja predpisuje minister za socialno politiko v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo s posebno uredbo, kakšen delovni čas pelja za vsako kategorijo podjetij po naravi in težini posla. Zadnja tozadovna ministrska uredba je izšla leta 1929.

Zahteva trgovinskih in obrtniških delavcev in nameščencev je, da se ministrska uredba, ki določa dolžino delovnega časa, temeljito spremeni. Tudi v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah bi moral kakor v industriji obvezljati osemurni delavnik. Prav nobenega razloga ni, da se mora n. pr. danes v obrti delati po deset ur in tudi po dvanaest po petnajst ur na dan. Saj je delo obr-

niškega delavca mnogokrat celo napravljeno kakor pa ono industrijskega delavca. Obrtniško delo je v tehničnem in organizacijskem delu tako napredovalo, da v prav ničemer ne zaostaja v pogledu intenzivnosti dela in izrabe delovne moči za delom industrijskega obratovanja. Isto velja za trgovinske obratovalnice. Utemeljitev, da mora trgovska osebje delati po deset ali celo več ur na dan zato, ker to zaradi kupecvega občinstva drugače ni mogoče, ne drži. Saj imamo tudi v naši državi v najjačjih trgovskih centrih uveden osemurni delovni čas in to brez škode za konsum in trgovino.

Zadnji čas se je razpasio, da se v nekaterih obrtih oddaja delo na dom. S tem načinom zaposlitve delovne moči se hočejo izogniti socialnim dajatvam in s plačilom od kosa pritiski na raztegnitev delovnega časa brez posebnega doplačila.

Skrajšanje delovnega časa je kulturna, socialna in predvsem tudi zdravstvena zahteva obrtniškega delavstva.

Konjunktura popušča

Padec zaposlitve delavstva in zahteva, da se prepreči nadaljnjo redukcijo industrije

Zadnjih pet let se je gospodarski položaj v državi stalno zboljševal. Zaposlenost delavstva je naraščala in tudi mezde so se za nekatere kategorije delavstva znatno popravile. Draginja življenjskih potrebskih je popustila in že smo mislili, da se bližamo normalnim gospodarskim razmeram. Predvsem zunanjepolitični dogodki so pa povzročili, da je zboljšanje gospodarskega položaja zastalo. Vsi znaki kažejo, da je gospodarske konjunkture konec in da se moramo pripraviti na čase, ki tudi za življenje delavstva ne bodo najugodnejši.

Po statistiki SUZOR-ja vidimo, da se je posebno v gozdno-žagarski industriji in pri gradnji visokih stavb zaposlitev delavstva znatno poslabšala. V primeri z lanskim letom je v gozdno-žagarski industriji zaposlenih 7562 delavev manj, pri gradnji visokih stavb pa 1637 delavev. Tudi splošni pristek zavarovanega delavstva pri SUZOR-ju je letos manjši od lanskega leta.

V «Službenih novinah» je objavil finančni minister navodila za sestavo državnega proračuna in samoupravnih proračunov. Finančni minister ugotavlja, da je zaradi ne-

povoljnih vplivov političnih dogodkov v svetu pričela gospodarska konjunktura popuščati. Trgovinska bilanca je za prvo četrletje letošnjega leta pasivna za 160 milijonov. Nazadoval je izvoz za 18%, uvoz se je pa zmanjšal za 2.8%. Dohodek na carinah se zmanjšuje in tudi dotok deviz je nižji. Prvikrat od leta 1935. so pokazali državni dochodki v marcu letošnjega leta občutno nazadovanje v primeri z marcem lanskega leta. Zato je potreben največji pažnjo pri ocenjevanju naših finančnih možnosti v bodočem proračunske letu.

Na vesti o popuščanju gospodarske konjunkture gledamo s tem večjo zaskrbljenostjo, ker so razmere v industriji v Sloveniji, ne glede na splošni gospodarski položaj, še posebno nepovoljne. Razne industrije ustavljajo svoje obrate in odpuščajo delavstvo. Druge industrije zopet zmanjšujejo obravvanje. Mišljenja smo, da bi se moralno pričeti z odločno akcijo, da bi industrije v Sloveniji sedaj, ko se obetajo težji časi, samo z vidika egoističnega gospodarstva ustavljale obratovanje in se celo selile v druge kraje. To svobodo bi jim lahko pustili v časih dobre kon-

Mednarodni urad dela

Vse države naj po enakih vidikih uvedejo najbolj pereča socialna vprašanja, kot delovni čas, zaposlitev in vse vrste delavskega zavarovanja

Letos poteka 20 let od ustanovitve za delavstvo in nameščenstvo in sploh za celotno svetovno socialno in gospodarsko politiko velevažne mednarodne ustanove, Mednarodnega urada dela. Ves kulturni svet v obširnih člankih razpravlja o nalogah in poslanstvu tega urada in o uspehih, ki jih je v mednarodni socialno-gospodarski politiki ta urad dosegel.

Ko so leta 1918. v jeseni milijonske armade položile orožje in je utihnila širiletna krvava vojna, se je v dušah kulturnih narodov porajala samo ena misel: Nikdar več vojne, vse medsebojne spore je treba urediti brez prelivanja krvi, s pregovori in dogovori na osnovi pravičnosti in medsebojnega zaupanja in spoštovanja vsakega posameznega naroda in njegovih pravic. Državniki so morali spoznati, da dolgotrajna širiletna vojna ni prinesla odrešitve, da je nasprotno vojna postavila na dnevni red nova vprašanja, katera bo treba rešiti, toda ne z novo vojno, temveč tako, kakor se to za kulturnega človeka spodobi. Državniki so pod pritiskom javnega mnenja vseh narodov morali pristopiti k solidni organizaciji svetovnega miru, t. j. k ustyvaritvi onih osnovnih predpogodb, ki naj svetovni mir zajamčijo. Iz teh nagibov je bilo ustanovljeno v prvi vrsti Društvo narodov. To društvo naj združuje pri sebi vse narode brez razlike na jezik in na lego njih držav. Ta organizacija naj bo vrhovni čuvav svetovnega miru. Vsi narodi naj solidarno in s skupnimi dolžnostmi jamčijo za svetovni mir. Na svetu ni nobene tako sporne in tako težke stvari, da je ne bi bilo mogoče rešiti z dogovori in s pogodbami. Društvo narodov naj bi omogočilo svetovno razorožitev, da bi narodi mogli ogromna denarna sredstva namesto za morilno orožje porabiti za stvari, ki so narodom iz kulturnih in gospodarskih vidikov mnogo bolj potrebne. Žal, Društvo narodov tega svojega visokega poslanstva ni še moglo izpolniti, ker so svetovni politični dogodki bili močnejši od volje onih, ki so dali inicijativo za to pomembno mednarodno organizacijo.

Društvo narodov je bilo zamišljeno kot politična organizacija narodov vseh delov sveta, ki naj bi po političnih vidikih urejevala svet in se izogibala vseh pečin, ki bi mogle pomeniti novo vojno. Druga pomembna mednarodna ustanova, ki je prav tako namenjena ohranitvi svetovnega miru, pa je Mednarodni urad dela. Ta urad je sestavni del Društva narodov. Zato so v tem uradu zastopane vse države in narodi, ki so člani Društva narodov. Mednarodni urad dela ima nepolitične naloge; njegov namen je, da vodi po mednarodnih vidikih socialno politiko in s tem, da vpliva tudi na razvoj mednarodnega gospodarstva. Vsakdo ve, da mednarodne spore povzročajo samo gospodarska trenja, gospodarska hotenja in gospodarski interesi posameznih narodov in držav. Zato je potrebno, da avtoritativena mednarodna ustanova taka trenja preprečuje in ublažuje. Mednarodno gospodarsko življenje, ki naj se izogiba preostrih in morda nelojalnih konkurenč, je treba urejevati z mednarodno socialno politiko. Za ustvaritev mednarodne socialne politike in za vodstvo te politike je poklican Mednarodni urad dela. Težnja urada gre za tem, da vse države vseh delov sveta po enakih vidikih urede najbolj pereča socialna vprašanja, kakor so zlasti delovni čas, zavarovanje za slučaj bolezni, starosti in smrti, obrtna zastrupljenja, zaposlitev žen in otrok itd. Mednarodni urad dela je torej mednarodno zakonodavno telo, ki s svojimi sklepi vpliva na socialno zakonodajo vsake posamezne države. Čim večji je ugled tega urada, tem bolj posamezne države spoštujejo njegove sklepe in priporočila. Pri tem uradu se stekajo poročila o socialnih prilikah iz vseh držav. Ta urad poročila proučuje, sestavlja predloge in osnutke za mednarodne konvencije. Urad zasleduje delovanje posameznih držav na socialno-političnem polju in se zanima za to, da so mednarodne konvencije v posameznih državah tudi ratificirane. Na ta način se socialno-politična zakonodaja po svetu izenačuje, da posamezna država z omalovaževanjem socialnih potreb svojega prebivalstva ne ustvarja zase ugodnejših pogojev za gospodarski razvoj.

Jugoslavija je članica društva narodov in s tem Mednarodnega urada dela. Naša država je dolžna, da mednarodne socialne konvencije ratificira in tako ustanovi vse ono, kar je bilo na tem mednarodnem socialnem parlamentu sklenjeno. Jugoslavija svojih dolžnosti iz naslova mednarodnih socialno-političnih obveznosti ni vedno točno izpolnila. Nobenega dvoma pa ni, da je Mednarodni urad dela v svojem dvajsetletnem uveljavljanju mnogo pripomogel k modernizaciji jugoslovanske socialno-politične zakonodaje. Jugoslavija pa je z uvaževanjem volje Mednarodnega urada dela zunaj v svetu pridobila na svojem ugledu. Delavci in nameščenci so dolžni, da prizadevanja Mednarodnega urada dela proučujejo in se trudijo, da ta prizadevanja doma razpravljam in jim skušajo dati praktično vsebino.

junkture, ne pa sedaj, ko bodo največji naporji potrebni, da prebrodimo v gospodarskem pogledu manj ugodna leta. Interes delovnih

množic mora biti brezpogojno nad interesu posameznih kapitalistov, ki so, mimogrede povedano, zaslužili pri nas velika premoženja.

—ec.

Rudarsko zavarovanje

Letno poročilo Glavne bratovske skladnice v Ljubljani. Stanje nezgodnega in bolniškega zavarovanja

Glavna bratovska skladnica v Ljubljani je izdala letno poročilo za leto 1938. Iz obširnega in s statističnimi podatki utemeljenega poročila posnemamo, da se je vsled porasta zavarovanega članstva precej zvišal dohodek rudarskega zavarovanja. Seveda pa s tem še ni rečeno, da se rudarsko zavarovanje ne bori z velikimi težavami in da prav posebno pokojninsko zavarovanje ne bo sanirano toliko časa, dokler država z večjimi subvencijami ne priskoči na pomoč.

1. Pokojninsko zavarovanje. Koncem leta 1938 je bilo 12.332 zavarovanih članov. Upokojencev šteje rudarsko pokojninsko zavarovanje 2594, tako da pride na tisoč zavarovancev 210 upokojencev. Med zavarovanimi člani je 851 članov, ki so že prekoračili starost 55 odnosno 60 let in bi bili v rednih razmerah že upravičeni do rente. Pregled polnopravnih članov po kategorijah nam pokaže, da je v I. kategoriji (zavarovani zasluzek 42 din na dan) zavarovanih 676 članov, v II. kategoriji (36 din) 6089 članov, v III. kategoriji (30 din) 1786 članov, v IV. kategoriji (25 din) 2595 članov, v V. kategoriji (20 din) 862 članov in v VI. kategoriji (16 din) 199 članov. Izven kategorije (zavarovani dnevni zasluzek preko 50 din) je zavarovanih 125 članov. Razdelitev članstva po kategorijah nam tudi jasno pokaže, kako obupno slabo je plačanih večina rudarjev. Višjih plač so deležni le topilničarji, oziroma kovinarji. Na enega aktivnega člana je imel pokojninski sklad predpisanih prispevkov v letu 1938 1546 din, izdatkov 1333 din in premoženja 1184 din. Vsi tekoči prejemki se torej porabijo za izplačilo rent. O znatnejši premijski rezervi, ki je osnova za zdravo zavarovanje, pri rudarskem zavarovanju ni govora. Pričakujemo, da bodo razni skladi, ki so priključeni pokojninskemu zavarovanju, kmalu tako naranči, da bodo temeljito lahko sanirali zavarovanje.

2. Nezgodno zavarovanje ima 643 rentnikov. Dohodkov je imel nezgodni oddelek 5,8 mil. din, izdatkov pa 3,7 mil. din. Premoženja ima nezgodni oddelek 5,2 mil. din.

3. Bolniško zavarovanje. Dohodkov je imel ta oddelek 12,1 mil. din, izdatkov pa 11,5 mil. din. Za upravne stroške, za samoupravo, za nepremičnine je bilo izdanih 11,02 odstotka, vse ostalo je bilo porabljenzo za bolniško oskrbo. V bolniškem staležu je bilo od 13.117 članov krajšo ali daljšo dobro 8846 aktivnih članov, to je 67,5 odstotka. Zelo visoko in nenormalno število! Med 26.697 družinskim člani je bilo obolenj 28.558, od teh 219 s smrtnim izidom. Na Jesenicah se še letos prične graditi nova bolница. V okrevališču na Planini je bilo zavarovanih 46 zavarovancev, v počitniški koloniji istotam pa 56 otrok.

4. Rudarska Borza dela. V letu 1938 je bilo v rudnikih zaposlenih 7327 delavcev, v topilnicah pa 5790 delavcev. Koncem leta je bilo v evidenci 798 brezposelnih, od teh samcev 359 in poročenih 439 brezposelnih delavcev. Podpor je bilo med 918 članov s 1246 svojci razdeljenih 245.000 din. Prihranki sklada za podpiranje brezposelnih rudarjev in topilničarjev so znašali koncem leta 1938 din 1,6 mil. Stalež prijavljenih nezaposlenih se že par let stalno giblje med sedem do osem sto. Da je stalež tako konstanten, je vzrok v tem, ker jih je med brezposelnimi rudarji mnogo, ki zaradi starosti ne dobe dela.

Delovni pogoji v Ameriki

Zakonito je urejena minimalna mezoa od 12:50 do 20 din na uro

Lansko leto je ameriški senat po dolgoletnih pogajanjih in borbah delavskih strokovnih organizacij sprejel nov zakon o delovnih normah, ki ga je nato odobril tudi ameriški kongres. Novi zakon je stopil v veljavo štiri mesece pozneje, to je v lanski pozni jeseni, in velja za vse Združene države severnoameriške. Glavni namen novega zakona je, da se ohrani čim popolnejše zdravje, delovna sposobnost in splošno dobro počutje delojemalcev, obenem pa da se delavstvu zagotovi tak eksistentni minimum, ki je vreden človeku in Američanu. Zakon določa, da mora znašati za vse delavce in uslužbence v vseh ameriških obratih, delavninah in trgovskih podjetjih najmanjša mezoa v prvem letu zaposlenosti vsaj 25 centov (12,50 din) na uro, v naslednjih šestih letih najmanj po 30 centov (15 din) na uro in vsa naslednja leta najmanj po 40 centov (20 din) na uro.

Nadalje novi zakon najstrožje prepoveduje kakršnokoli zaposlovjanje in izkorisčanje otrok, kakor tudi ureja delo in zaposlitev vajen-

cev in vseh onih fizično ali duševno manjvrednih in slabotnih oseb z zmanjšano delovno zmožnostjo. Posebno važne so določbe, po katerih ne sme delodajalec zahtevati od delavca, da bi bil v prvem letu uveljavljenja tega zakona zaposlen na teden več kakor 44 ur, v drugem letu ne več kakor 42 ur in v poznejših letih več kakor 40 ur. Nadaljnja določila velevajo, da delovni čas slehernega ročnega delavca v industriji, obrtnih delavninah, trgovinah in vseh onih obratih, katerih izdelki so namenjeni za trgovino, v 26 zaporednih neprekinitenih delovnih tednih ne sme znašati skupno več kakor le 1000 ur, v 52 zaporednih delovnih tednih pa ne več kakor 2000 ur. Le če gre za industrije z izrazitim sezonskim značajem, sme znašati delovni čas slehernega delojemalca izjemoma do največ 12 ur na dan in še to le za dobo največ 12 delovnih tednov v enem letu. Pogoj pa je, da delodajalec vsako delovno uro, ki jo opravi delavec nad skupnim številom 56 ur na teden, honorira s 50% nim nadurnim doplačilom.

Najčistejša ostajajo sreca onih, ki gredo v vednem delu ali v vednem trpljenju skozi življenje. Kakor ogenj je trpljenje in delo, ki očiščuje in ne trpi ob sebi ne rje, ne nesnage. Svet je ogenj, sveto je delo, posvečeno je trpljenje!

(Fr. Ks. Meško)

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Delovna dolžnost

V Češki in Moravski nameravajo uvesti obvezno delo za mlade moške, in sicer od 19. do 25. leta. Obvezno delo ima predvsem vzgojni namen. Namesto kadrskega roka, ki je odpadel, bodo morali mladeniči na obvezno delo za gotov čas, da bi tako vsi spoznali fizično delo in ga znali pravilno ceniti.

Slovaški delavci

V najkrajšem času bo odšlo 5800 slovaških poljskih delavcev v Nemčijo. Ti bodo v glavnem opravljal poljska dela. Vsi Nemci, ki so živeli v Slovaški, so pa že poprej odšli na delo v Nemčijo.

Vse za češkega otroka

V Češki in Moravski so organizirali široko akcijo za zaščito otroka. V ta namen bodo povsod v protektoratu nabirali lipovo cvetje in akcijo v splošnem za to nazivajo «cvet češke lipe». Izkupiček te akcije je namenjen siromašnim otrokom in odraščajoči mladini.

Stavke v protektoratu

Češka vlada je sporazumno z nemškim protektorjem v interesu mirnega razvoja gospodarstva in delovnega miru prepovedala vsako stavko v protektoratu. Prepoved stopi takoj v veljavo. V kratkem bo vlada izdala uredbo, po kateri bo moral dogovore o mezdah in drugih delovnih pogojih urediti minister za socialno skrbstvo.

Skrbstvo za inteligenco

V českomoravskem protektoratu obstaja edina politična stranka «Narodna zajednica», ki je sedaj organizirala centralno pisarno z nalogo, da skrbi za brezposelno mlado inteligenco. V kratkem bo sestavljen poseben sovet, v katerem bodo zastopani predstavniki oblastev in posameznih skupin brezposelnih. Vodil se bo popoln seznam vseh brezposelnih absolventov vseh višjih in nižjih strokovnih šol, kakor tudi vseh srednjih in visokih šol. Na podlagi tega spiska bo uvedena akcija za zaposlitev brezposelne mlade češke inteligence.

Nemske kmetice

V Nemčiji se kaže v zadnjem času zelo povečano zanimanje za preskrbo in izboljšano življenje kmečkih žen in deklet. Ugotovljeno je bilo, da so kmetice doslej preveč garale in se slabo hranile ter da je nujno potrebno, da se uvedejo primerne olajšave pri njihovem vsakdanjem delu. V času od 15. oktobra letos do 31. marca 1940 bosta novoustanovljeni urad za prehrano in pa organizacija narodnosocijalističnih žen pokrenila veliko akcijo, da se od dela zgaranim in obolelim kmeticam preskrbi potreben odpočitek in okreplilo v posebnih domovih, vsaki vsaj za 4 tedne. S seboj bodo kmetice smelete vzeti dojenčka ali najmanjšega otroka. Dnevna oskrbnina v domovih bo znašala le po eno marko na dan, zdravniška taksa pa 2 marki. Vse to bodo oskrbovanke lahko plačevale tudi v naravi, to je v živežu ali drugih pridelkih.

Podpiranje populacije

V Zlinu na Moravskem, kjer je znameno Batovo industrijsko središče, uživajo družine z večjim številom otrok, najmanj pa s 4, posebne privilegije, zlasti stalno denarno pomoč, cenejo najemino, cenejši električni tok in plin, popust na šolnini in šolskih potreščinah itd. Z ozirom na gornje podpore se število otrok v delavskih družinah Batovih veletovarn vedno bolj množi.

Politični:

Pred zaključkom po odbe

V spodnji zbornici je izjavil angleški ministrski predsednik, da sklenitev vojaške pogodbe med Anglijo in Rusijo sedaj ni več odvisna od Anglije. To se pravi z drugimi besedami, da je Anglija vse storila, da pride do pogodbe in je sedaj odvisno samo še od Rusije, če bo pogodba sklenjena, ali ne. Angleška vlada je poslala v Moskvo svojega strokovnjaka za srednjo in vzhodno Evropo, pomočnika zunanjega ministra sira Williama Stranga, ki dobro obvlada tudi ruski jezik. Strang je medtem že tudi dospel v Moskvo in je pričakovati, da bo pogodba v prihodnjih dneh sklenjena, če bi med tem ne nastale nepredvidene ovire. Po poročilu francoskega «Jour», bi vsebovala francosko-angleška pogodba te-le točke:

1. Sovjetska Rusija se obveže, da bo priskočila na pomoč Franciji in Veliki Britaniji v primeru neposrednega napada na nedotakljivost in neodvisnost obeh zapadnih velesil. Sovjetska Rusija se obvezuje, da bo skupno s Francijo in Veliko Britanijo nudila pomoč državam, katerim so bila dana jamtva: Belgiji, Poljski, Grčiji, Turčiji in Rumuniji.

2. Francija in Velika Britanija se obvežeta, da bosta priskočili na pomoč Sovjetski Rusiji v primeru neposrednega napada na njeno ozemlje in da bosta sodelovali s Sovjetsko Rusijo v primeru vsakega napada na njeno neodvisnost in nedotakljivost, tudi če bi Rusija ne bila neposredno napadena.

3. Vse tri velesile se obvezujejo, da se bodo posvetovale zaradi skupnega nastopa, da zaduše vsak napad v Evropi.

4. Vse tri velesile se obvezujejo, če bi bile že zapletene v vojno, da ne začno ločeno druga od druge pogajanja za mir ali premirje.

Razmere na Slovaškem

Na Poljskem je pristala skupina treh slovaških vojnih letal. Piloti so izjavili, da so zbežali iz Slovaške, ker vladajo v deželi vedno težje razmere. Med slovaškim narodom je vedno večje nezadovoljstvo z novimi razmerami. Politična skupina okrog Sidorja se vedno bolj odločno upira, da bi se uvadel na Slovaškem fašizem in tudi ugovarja zunanjji politiki sedanje vlade. Vsled naraščajočega vpliva Sidorjeve skupine je slovaška vlada izvršila številne aretacije. Ministrski predsednik monsinior Tiso je na nekem zborovanju izjavil, da se Slovaška zaveda, komu se ima zahvaliti za svojo svobodo. Slovaška bo tudi za slučaj vojnega konflikta stača v vrstah Nemčije.

Češki dogodek

V Kladnu je bil ubit poveljnik straže nemških policijskih oddelkov Wilhelm Knist. Protektor rajha je takoj po atentatu izdal najstrožje odredbe: prepovedana so bila vsa javna zborovanja, zaprti vsi kini, gledališča, javni lokali in šole, suspendiran je bil župan in občinski odbor v Kladnu. Tisti, ki bi oblastem naznani atentatorja, bi dobil visoko nagrado. Določen je bil rok, kdaj najkasneje mora priti nemškim oblastem atentator v roke, sicer bi sledile še strožje odredbe. Atentatorja niso dobili, pa tudi strožje odredbe niso bile izdane. Izkazalo se je, da nemški policist ni bil ubit v času, ko je vršil službo. Nekaj dni po umoru nemškega policista je bil v Nachodu ubit češki stražnik. Protektor rajha je odredil, da se nemška policijska straža v Nachodu izmenja z drugo.

TEKOM TEDNA

Pouk za Slovane

Zagreški časopis «Nova riječ» od 8. junija 1939 piše naslednje: «Kakor je bila naša skupna republika urejena in dobro oborožena, mi vsi, Slovaki in Čehi, vidimo, da za male države ni svobodnega obstanka. Intenzivno delo, štednja, blaginja, vse se je razblinilo kakor dim in nismo mogli izstreliti niti enega strela. Za nas Slovane, in splošno za male narode, ni življenja brez velike federacije, brez tesne združitve enako ogroženih. Samo tako moremo ohraniti našo narodno individualnost, našo svobodo in kulturo. Toda vprašajmo se samo, ali je potrebno, da do tega spoznanja pridemo samo po velikih nesrečah? Zapomnite si, da v usodepolnih časih nikdar ne odločuje volja večine, pač pa vedno mala energična skupina, ki je bodisi fanatična ali pa tudi plačana da uniči ves narod. Mi, Slovaki, smo to izkusili in to skušajo draga plačamo.»

Zagreški list citira pismo svojega dopisnika iz Slovaške. Ta nauk je zlasti za nas maloštevilne Slovence zlata vreden.

= Tuji državljanji in delavske knjižice. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je izdalo glede novih poslovnih knjižic za tuje državljanje sledče pojasnilo: Vprašanje zaposlovanja tujih državljanov, ubežnikov in emigrantov, tudi srbsko-hrvatsko-slovenske narodnosti, ki žive na ozemlju naše države, je s čl. 1. odst. 5 navodil za poslovanje in ravnanje s poslovnimi knjižicami z dne 14. oktobra 1938 (Služb. list št. 568-93 z dne 19. novembra 1938) urejeno na ta način, da se za take osebe ne zahteva poslovna knjižica, temveč zadošča za njihovo zaposlitev redna dovolitev za zaposlovanje, odnosno veljavna izkaznica o poklicu (karta zanimanja), izdana po določbah uredbe o zaposlovanju tujih državljanov z dne 29. marca 1935.

= O hrvatskem vprašanju je predaval v Jugoslovanskem kulturnem klubu predsednik Državnega sveta dr. Štefan Sagadin, ki je dejal, da je pripisati velik del nerazpoloženja Hrvatov proti jugoslovenski misli tudi dejству, da se je v njihovem imenu izvršila enostranska in nepravilna razdelitev države. Vidovdanska ustava je bila sprejeta proti volji večine Hrvatov ter je nosila v sebi klico smrti, ker ni pravilno rešila problema notranje ureditev naše države. Vidovdanski ustavi je sledila nova ustava z razdelitvijo države na banovine. Ugotoviti je treba, da ta ustava ni bila izvedena v celoti, ker niso bile izvedene določbe o banovinski samoupravi. To je izvalo novo nezadovoljstvo med Hrvati, ki so bili znova potrjeni v svoji veri, da služi jugoslovenstvo gotovim krogom samo za zastor, za katere izvajajo gospodarsko in politično hegemonijo Srbov. Dr. Sagadin je zaključil svoje predavanje z izjavo, da mora priti do sporazuma med Srbi in Hrvati, ker je to kategoričen imperativ, od katerega izpolnitve je odvisna bodočnost države. Po njegovem prepričanju bo nastopil čas zmagovalnega pohoda jugoslovenske misli med našim ljudstvom tisti trenutek, ko bo sklenjen sporazum med Srbi in Hrvati.

= Razračunavanja v JRZ. V Cetinju je zboroval banovinski odbor JRZ za

Črno goro. Dosedanji predsednik banovinskega odbora je bil dr. Milan Stojadinović. Na občnem zboru so izvolili za predsednika ministra Čejočića. Dr. Milan Stojadinović in njegovi prijatelji se občnega zabora JRZ niso udeležili.

= Poslanski klub JRZ je sporočil vsem svojim članom, da bodo črtani iz vrst kluba poslancev JRZ vsi poslanci, ki niso pripadniki JRZ in vsi poslanci, ki bi se priključili znani akciji bivšega ministrskega predsednika dr. Stojadinovića. Iz poslanskega kluba JRZ je izključen poslanec Djura Stanković, ki je doslej veljal za nekega ideologa JRZ.

= Hrvatski narodni delavci, ki priznavajo dr. Mačka za svojega političnega voditelja, so v svojem glasilu zapisali: «Pojem marksizma je za nas istoveten s protidelavsko in protihrvatsko politiko. Mi smo že enkrat izrekli, da je sodelovanje med hrvatskim narodnim delavstvom in marksističnimi organizacijami, katerim hrvatske koristi niso prvenstvene, nemogoče. Danes še bolj podprtujemo, da med nami in marksistimi ne more biti nobene skupnosti. Skupnost je samo v okviru brezpogojne hrvaške narodne ideje.»

= Na izredni skupščini delavske zbornice v Beogradu so delegati sklenili, da pred dvema mesecema izvoljenega predsednika zbornice M. Markovića razrešijo dolžnosti in mu izrekajo tudi nezaupnico. Skupščina Delavske zbornice je med drugim tudi sklenila, da votira znesek 1.750.000 din za gradnjo delavskih domov in delavskih zadrug, da upravni odbor zbornice intervenira, da se takoj odstavi predsednik osrednje uprave borz dela dr. M. Krmpotić, da se razrešijo vsi marksistični zastopniki v upravi OUZD v Beogradu in pri Sužoru v Zagrebu in da se izbrišejo iz evidenčne pri zbornici vse organizacije Urs.

= Dijaki beogradске univerze, organizirani v Akademskem bataljonu prostovoljcev, so zaključili enomesecni vojaški tečaj z ostrom streljanjem na beogradskem garnizijskem strelšču. Slavnosti so se udeležili najvišji predstavniki vojske. Dijaki so bili v uniformah s karabinkami preko ramen.

= Velika redukcija delavstva. Mariborska tekstilna tovarna Zelenka & Co. je odpovedala vsemu delavstvu in uradništvu. Predilnica tovarne je ustavila svoje obratovanje že pred meseci, ko so bili stroji prodani v Egipt, stavbe je pa kupila mestna občina za garaže svojega avtomobilskega podjetja. Do zadnjega časa je obratovala še tkalnica, v kateri je bilo zaposlenih 250 delovnih ljudi. Sedaj je tovarna še tem odpovedala. Govori se, da bodo tovarni Zelenka & Co. sledile še nekatere tekstilne tovarne v Mariboru.

= Sokolski pokrajinski zlet, ki bi se imel vršiti letos na Vidovdan v Ljubljani je iz tehničnih razlogov odpovedan. Jubilejni pokrajinski zlet se bo vršil ob priliki 80 letnice obstoja Ljubljanskega Sokola leta 1944.

= Usnjarski delavci stavljajo v tovarni Podvinec v Karlovcu. Stavko vodi Hrvatska delavska zveza, ker podjetje ni hotelo skleniti kolektivne pogodbe in je odpustilo 30 delavcev. V tovarni je zaposlenih 180 delavcev.

= Indeks cen Narodne banke izkazuje, da so cene meseca aprila v trgovini na veliko narasle od 76.9 na 77.1, v glavnem zaradi višjih cen živine in mineralnih proizvodov, dočim so cene rastlinskih proizvodov padle. Indeks cen na drobno v 10 največjih mestih naše države je padel od 92.2 na 92.1.

= Jetika — delavska bolezni. Po statistiki je v Mariboru leta 1938 umrlo za jetiko 47 delavcev, 3 obrtniki, 7

Črni revirji

Sleheremu našemu otroku je že znano dejstvo, da ima jugoslovanska zemlja v svojem črnem osrčju neizmerne podzemne rudne in druge zaslade, s kakršnimi se ne more, izvzemši le Rusijo, ponašati nobena druga država v Evropi. Nešteto je še premogovnih in rudnih najdišč križem naše domovine, ki še vedno stoje nedotaknjena in v katera se še niso zaledle roke pridnih rudarjev. Tudi država sama je lastnica mnogih rudnikov, največ pa premogovnikov, zlasti v Bosni in Srbiji. Pretežna večina rudnih zgradov v Jugoslaviji pa je v lasti in eksploraciji velikih, predvsem tujih družb in bogatih zasebnikov.

Nas zaenkrat zanima predvsem rudarstvo v naši ožji slovenski domovini. Med največja naša rudarska podjetja spada

TRBOVELJSKA PREMOGOKOPNA DRUŽBA,

ki je lastnica velikih premogovnikov v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Rajhenburgu, Laškem, Kočevju in še v Krapini v savski banovini. V vseh teh premogovnikih je nakopala leta 1935. okrog 1.131.000 ton, naslednje leto kmaj 977.420 ton, leto pozneje 1.165.980 ton in lani že 1.425.648 ton premoga, ki ima od 4.000 do 5.600 kalorij. Glavni odjemalci tega premoga so jugoslovanske državne železnice, naša mornarica in pa zlasti domača industrija. V tujino se izvaja le manjše množine premoga, zato pa v tem večji meri ogromni dobički družbe, katere glavni lastniki so tuji kapitalisti.

Rudarjev zaposluje družba v vseh svojih rudnikih skupno z ostalimi naščencami okrog 12.000 in lahko si

predstavljam, koliko ljudi živi od težkega dela globoko pod zemljo, zlasti ko vemo, kako mnogoštevilne so ravno rudarske družine. Tudi v obrtu in drugih pridobitnih poklicih je rudarstvo v gosto naseljenih revirjih GLAVNI VIR ŽIVLJENJA IN PRIDOBIVANJA.

Socialne razmere v slovenskih rudniških revirjih so še vedno zelo težke, čeprav se trudijo tako družba TPD sama, kakor tudi javne oblasti in strokovne ter podporne delavske organizacije, da bi se položaj delavstva in njihovih družin v vsakem pogledu čim bolj dvignil in izboljšal.

Poleg naštetih premogovnikov je Trboveljska premogokopna družba tudi lastnica velikih cementarn v Trbovljah, ki izdelajo v svojih najmodernejših obratih okrog 75.000 ton najfinjejšega cementa na leto. Družba ima na zalogi stalno po 1.550 vagonov cementa v ogromnih 5 silosih blizu kolodvora, ki so visoki po 22 m in široki po 12 in pol metra. V modernizacijo svojih cementarn je družba samo v zadnjih letih investirala ogromne milijonske vsote. TPD je tudi še lastnica 7 manjših in 4 najmodernejših visokih zidanih apnenic v Zagorju, v katerih izdela 120 delavcev vsakega leto do 20.000 ton pravrstnega industrijskega in stavbnega apna. K vsem tem podjetjem je treba prištetih še veliko električno centralo, ki pa služi le kot rezerva, ker dobivajo vsi rudniki in tovarne električno energijo iz falske elektrarne. Iz vsega naštetega je razvidno, da predstavlja TPD v resnici enega najmočnejših činiteljev v jugoslovanskem, zlasti pa slovenskem gospodarskem in delavskem življenju.

Ali že veste?

= da meri severna sosedna Nemčija Danska, ki je te dni podpisala z Nemčijo nenapadalni pakt, 42.931 kvadratnih kilometrov površine in ima 3 milijone 600.000 prebivalcev;

= da je angleška vlada odredila takojšnjo stalno balonsko obrambno zaporo nad Londonom in da so obrambni baloni nabiti z eksplozivnimi snovmi, ki bi uničile vsako sovražno letalo, ki bi še hotele prikrasti nad angleško prestolnico;

= da po podatkih Higijenskega zavoda umrljivost v dravski banovini leta za letom nazaduje in da je znašala lani le 17.051 primerov napram 17.758 v letu poprej in da je znašal lanski prirastek rojstev 9547 napram 8741 v letu 1937. Vendar pa v rojstvu otrok še dolgo ne bomo dosegli prvih povejnih let, ko se je rodilo v Sloveniji na leto približno po 14.000 otrok;

= da uvaja novi nemški delovni zakon posebne stroge kazni za delavce in nameščence, ki radi neopravičeno

železničarjev, 5 zasebnikov, 9 uradnikov in 4 dijaki. Tisti, ki ima na razpolago gmočna sredstva in ki živi v uvejenih socialnih razmerah, se danes že lahko ubrani jetike. Delavci in nameščenci, ki imajo slabe delovne pogoje in s tem tudi slab zasluzek, pa nimajo sredstev na razpolago, da bi se uspešno mogli boriti proti jetiki.

= Nov premogokop. V Lipi nad Frankolovem v celjskem okraju je pričela zagrebška premogokopna družba Mirna d. d. z izkopom premoga, ki ima 7 tisoč kalorij. Zaposleni bodo samo domači rudarji.

= Nova radijska postaja bo zgrajena v Ljubljani in v Mariboru. Ljubljanska postaja bo imela 20 kilovatov, dočim bo v Mariboru 5 kilovatna relejna postaja.

izostajajo od dela in delajo »plavo«, kar se to navadno imenuje. Še ostrejše pa so kazni za one delavce, ki se med delom upijajo in pa za one brezposelne, ki nočejo sprejeti načanega jim dela;

= da bo odpotoval jugoslovanski minister za socialno politiko in narodno zdravje Rajaković te dni v Ženevo, da prouči delo Mednarodnega urada za delo in njegovo organizacijo;

= da je bil odpoklican stalni delegat Jugoslavije pri Društvu narodov in da na njegovo mesto ni bil imenovan noben namestnik;

= da zahteva Nemčija od svojih prijateljev in zaveznikov, kakor tudi od vseh neutralnih držav, da izstopijo korporativno iz Društva narodov;

= da je po pisanju poljskega konsermativnega lista »Czasa« okupiralo Češko in Moravsko 900.000 nemških vojakov, od katerih jih je 100.000 stacioniranih v Pragi;

= da so v Sarajevu razpustili tri muslimanske prosvetne društva »Ikbabar«, »Hitru Suleiman« in »Komatin Hadžimeni« z motivacijo, da so v svojih prostorih brez oblastvenega dovoljenja prodajala alkoholne pijače;

= da je Zveza hrvatskih zasebnih nameščencev na svojem občnem zboru v Zagrebu v resoluciji zahtevala, naj vlada ustanovi v vseh jugoslovenskih središčih posebne nameščenske zborne;

= da je Nemčija lansko leto stopila na celo vseh onih držav, ki izdelujejo železo in jeklo in da je v tem pogledu prekosila celo Združene države severnoameriške. S svojim delom je 3 mil. 700.000 nemških delavcev izdelalo 16 mil. 600 tisoč ton surovega železa in 23.500.000 ton surovega jekla;

= da je zaradi slabe populacije v povejnih letih število vajencev v Nemčiji močno nazadovalo in da bo padlo že leta 1947. z dosedanjih 534.000 na 444.000;

= da je v Pragi danes že 1541 avtokaksijev;

Mezdna gibanja

Rudarska stroka

Po podpisu dodatkov h kolektivni pogodbi za rudarsko delavstvo TPD se je pričelo živahno gibanje delavstva rudnika Bohemia v Pečovniku pri Celju. Organizaciji vložita v najkrajšem času vlogo na vodstvo rudnika, v kateri bosta zaprosili za izboljšanje mezdnih razmer ter za ureditev gotovih perečih vprašanj. Posebna želja delavstva pa je, da postavi podjetje v bližini zasilna stanovanja. Upamo, da bo prišlo do sporazuma in da bo delavstvo doseglo, da se meze zvišajo glede na težak položaj in izboljšanje kakovosti premoga in sploh producije v tem rudniku.

Mizarska stroka

Strokovne organizacije so zbrale podpise mizarskih pomočnikov, katere je Delavska zbornica predložila kr. banski upravi, na podlagi katerih naj bi kr. banska uprava na podlagi čl. 14., odst. b), odredila, da se sklene enotna pogodba v gotovem roku. V nasprotnem primeru, če bi do tega ne prišlo, bi se predpisala tarifna lestvica. Delavska zbornica je odpolnila kr. banski upravi skupno 908 izjav, kar odgovarja nad polovici mizarskih pomočnikov. Vidl pa se, da se po deželi pomočniki boje podpisati izjave, ker so v strahu, da bi delodajalci ne izvajali zaradi tega po-

sledic. Pri pobiranju podpisov se je ugotovilo, da so marsikje mizarski pomočniki plačani celo pod minimalno mezdo, ki velja za nekvalificirano delavstvo. Zato je nujno, da se urede delovni pogoji in mezde tudi za mizarsko stroko.

Čevljarska stroka

Razgovori za čevljarske pomočnike v Žireh se vlečejo že nekaj mesecov in še do sedaj ni prišlo do sporazuma, četudi je v glavnem vse rešeno in je sporna točka le v deputatnih dajatvah. Delodajalci predlagajo, da dado vsakemu delavcu ali vsaki delavki po dva para čevljev po lastni izberi s 25%nim popustom na detajlne cene ter s 50%nim popustom pri nabavi čevljev iz neregularne zaloge. Delavci pa so od svojega prvotnega predloga že odstopili in se zadovoljili tudi s tem, če bi podjetje dalo vsakemu delavcu in vsaki delavki čevlje po lastni izberi s 25%nim popustom na režisko ceno ter 50 do 70% popusta pri nabavi čevljev iz zaloge. Prvotno so delodajalci pristali na to, a so se pri ponovnem posvetovanju premisili kljub temu, da je predlog prišel iz njihovih vrst. Spor je sicer malenkosten in le upamo, da se bo tu našla prava rešitev. Delavstvo pa bo v tej zadevi ponovno razpravljalno še ta težen in bo končno stavilo svoj predlog.

Iz naših delavskih krajev

Javornik

Izredni občni zbor podružnice se je vršil v nedeljo 11. t. m., ki je imel namen, da se zaradi izključitve bivšega predsednika konstituira nov odbor. Zbor je vodil poslevodeči podpredsednik tov. Jelene, ki je povedal, da je bil ta zbor spričo nepredvidenih zaprek že dvakrat odložen. Iz tajniškega in blagajniškega poročila je razvidno, da je podružnica NSZ na Javorniku marljivo na delu. Kot delegat centrale je pozdravil načoče tov. predsednik Zupan Tine, ki je v svojem govoru med drugim obrazložil pomen današnjega občnega zборa, kakor tudi organizacije in da je treba baš sedaj v teh kritičnih časih gledati na to, da smo složni in disciplinirani. Poročal je tudi o slučaju imenovanja plenuma Delavske zbornice, o volitvah obratnih zaupnikov ter o položaju delavstva pri KID. Bodoči odbor pa naproša, da stavi vse svoje sile na razpolago, da bo podružnica napredovala in izvrševala svoje poslanstvo.

Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik tov. Lajnar Adolf, podpredsednik Trevn Franc; odborniki: Kalan Matevž, Konobelj Franc, Pivk Jakob, Pogačnik Anton, Jelene Aleš, Anzelc Ivan, Žvan Mato, Gašperin Ivan, Grohar Alojz. Revizija: Zupančič Franc, Pristov Jože, Mulej Franc, Justin Veneslav. Praporščaka: Pivk Mato in Ambrožič Franc.

Občni zbor je pooblastil novi odbor, da imenuje organizacijske zaupnike, tako da bodo zastopani vsi oddelki KID na Javorniku. Dalje se je sklenilo, da se preuredi prispevek članarine tako, da bo enak kakor pri podružnicu na Jesenicah in da se temu primereno zvišajo vse podpore v brezposelnosti ali bolezni. Tov. Lajner je omenil tudi dolžnosti nasproti IO in poudarjal, da naj novi odbor iste v redu izpoljuje. Posebno mora podružnica gledati na to, da se naše stanovske glasilo kolikor mogoče podpre in da se odpravijo vse nepotrebne nerednosti. Zato naprošamo

tovariše, da nam točno javijo svoja stanovanja, da bo vsak v redu prejmal naše stanovske glasilo.

Sklep zbora je bil tudi ta, da se skupno z jeseniško podružnico napravi izlet na Bled v nedeljo 18. junija 1959. Tovariše naprošamo, da se izleta polnoštivilno udeleže. Vse potrebne podatke je podružnica objavila na društveni deski.

Občni zbor je prav lepo uspel in se je zaključil ob trdnom sklepu, da bodo šli vsi na delo za razširjenje naše stanovske organizacije.

Medvode

Krasno uspela tombola. Marljava podružnica Narodne strokovne zveze v Medvodah je priredila v nedeljo 4. junija svojo vsakoletno veliko tombolo, na katero je privabila ogromno število ljudstva. Že davno pred 4. uro se je začela zbirati na velikem sokolskem telovadilšču masa sveta, ki je po dolgem času, vsa zadovoljna sedela na toplem soncu in pričakovala začetka tombole. Glavne dobitke (kolesa) so prejeli po večini tisti, ki so si jih v resnici že zeleni. Tudi ostali dobitki so bili zelo posrečeni in je bilo občinstvo s tombolo jako zadovoljno. Tudi odbor je lahko zadovoljen, ker je njegova plemenita akcija, da podpre brezposelne delavce, dobro izpadla. Po tomboli se je na istem prostoru vršila velika vrtna veselica, katera je v najlepšem razpoloženju trajala pozno v noč.

Vsem, ki so pripomogli k lepo uspešni prireditvi — najlepša hvala!

Zagorje-Loke

V torki dne 6. t. m. se je vršila v Zagorju širša seja obeh podružnic, na kateri se je razpravljalo vprašanje novega dodatka h kolektivni pogodbi ter o poteku pogajanj in predpriprav za mezdno gibanje rudarjev. Zastopnik centrale je poročal o spremembah v dodatku kolektivne pogodbe TPD ter o vseh pogajanjih. Dotaknil se je vseh perečih vprašanj ter delavstvu podal verno sliko

o poteku priprav za ta pogajanja, kakor tudi o pogajanjih samih. Delavstvo pa je prišlo do prepričanja, da je s takim postopanjem treba enkrat za vselej prenehati. Storjeno je bilo več sklepov, delavstvo pa upa, da se bodo prva prihodnja pogajanja prav gotovo vršila po vseh drugih okoliščinah.

Maribor

Vsemu članstvu mariborske podružnice! Te dni ste vsi prejeli okrožnico o propagandnem mesecu za naš pokret. Storite vsi v polni meri svojo dolžnost in pridobite pokretu čim več novih članov. Okrožnici je bila priložena propaganda tiskovina, katero vrnite izpolnjeno tajništvu. Naj ne bo člana, ki ne bi sodeloval pri skupnem delu. Vsi moramo storiti svojo dolžnost, ako hočemo doseči uspehe. V propagandnem mesecu ne pozabite tudi našega glasila «Nove pravde». Tudi zanje agitirajte in pridobivajte novih naročnikov. Meščna naročnina znaša samo 4 dinarje. Pokret brez tiska je vojak brez puške. Vsi in vse na delo!

Zamudnikom. Vsem, ki se niso odzvali vabilu v zadnji številki našega lista, smo s to številko list ustavili. Redni člani, ki prejemajo list v redu, naj to sporočijo zamudnikom. Red mora vladati povsod. Najbolj pa v resni strokovni organizaciji.

Volitve obratnih zaupnikov. Nekateri delajo med delavstvom v tovarnah slabovojo, češ, za norca nas imajo z volitvami in najbolje je, če se jih sploh več ne udeležimo. To delajo oni, ki bi radi videli, da se naše zavedno delavstvo desinteresira na volitvah. Naj bi volitve še tolkokrat preložili, mi moramo vsakikrat storiti v polni meri svojo dolžnost. Tudi julija in avgusta jo bomo storili. Zaupnikom priporočamo, da se zaradi nujnih informacij zglasijo takoj v našem mariborskem tajništvu. Članom pa priporočamo, naj se že zdaj pripravljajo na volitve in postanejo ognjeviti agitatorji za plavo listo. Ponekod je delavstvo pripravljeno, da gre z največjim navdušenjem na volitve, da s tem pokaže svojo zrelost in zavednost. Tudi mariborsko delavstvo ne sme zaostati in ne sme nasediti agitatorjem za abstinenco. Za vse naše člane veljajo samo navodila Izvrševalnega odbora in podružnice. Vsi na delo, da izidemo iz teh volitev zmagovali!

Kaj pa to? Medtem ko vlada med stavbinskim delavstvom velika brezposelnost, opažamo, da delajo nekateri s polno paro tudi ob nedeljah, ko mora delo počivati. Tako smo n. pr. opazili v nedeljo v magdalenskem okraju na neki novi stavbi živahno delo skozi cel dan. Ali je nekaterim res vse dovoljeno? Med stavbinskim delavstvom vlada tudi razburjenje, ker se je razširilo šušmarstvo, ki prevzema tudi večja dela. Zidarji in delavci niso pri šušmarjih plačani po kolektivni pogodbi, ker za šušmarje kolektivna pogodba ne velja. Oblast bi morala napraviti tudi tu red. Kdor nima obrtne pravice, naj ne dela na svojo roko. Tudi izposojevanje firm bi se moralno ukiniti. Na ta način bo stavbinsko delavstvo več in bolje zaposleno. Prihodnjič več o tem vprašanju. Stavbinski delavci organizirajte se v lastno brambo!

Ljubljana

Zidarji. Odbor zveze zidarjev in gradbenih delavcev naproša svoje člane, ki so v zaostanku s članarino, da čim prej urede svoje dolžnosti. Odbor posluje vsako nedeljo od 9. do 12. ure v svojih prostorih v Delavski zbornici, kjer lahko poravnate svojo članarino in dobite tudi druge potrebne informacije.

Tovariši! Le v izpolnjevanju svojih dolžnosti pokažemo, da smo vredni člani naš strokovne organizacije. Zato naj ne bo nikogar, ki bi ne izvršil svoje dolžnosti.

Mežica

Članski sestanek podružnice se bo vršil v nedeljo dne 18. t. m. dopoldne v prostorih gostilne Toff z začetkom ob pol desetih. Ker se bodo na sestanku obravnavala vsa važna socialna vprašanja, naprošamo članstvo, da se sestanka udeleži v čim večjem številu. Na sestanek smo povabili tudi zastopnika Okrožnega tajništva, kateri nam bo poročal o gibanju priprav za volitve obratnih zaupnikov. Tovariši, vse in točno!

Na vprašanje - odgovor

Franc L. — Kočevje. — Invalid sem. Mislim, da je podjetje, katero sem prisil za zaposlitev, dolžno imeti zaposlenih gotov odstotek invalidov. Prosim, sporočite mi zakonite predpise, ki obravnavajo zaposlitev invalidov po podjetjih. — Podjetja, ki zaposlujejo preko 50 delavcev in kmetijska posestva preko 100 ha so dolžna zaposlit brezposelne invalide VI. do IX. skupine, sorazmerno z gospodarsko močjo podjetja ali posestva ter s številom stalno zaposlenih delavcev, vendar ne preko 5% njihovega števila (§ 26. invalidskega zakona z dne 4. julija 1929). Natančnejše odredbe o tem je predpisal pravilnik z dne 12. junija 1951; po čl. 6 ugotavlja število službenih mest upravno oblastvo prve stopnje (sresko načelstvo v Kočevju) ter jih sporoči javni borzi dela, ki posreduje delo invalidom.

Svilene LETNE SRAJCE bombažaste bluze trikot in dokolenke v eh vrst nudi po ugodnih cenah modna trgovina

MIRKO BREČKO, MARIBOR
Aleksandrova 32

Vsaki osebi — družini nudi stajni zaslužek „MARA“ Maribor, Orožnja 6 Celje, Slomškov trg 1
Pletilnica — razpoljaljiva nogavice in pletenice

Za pomlad

otroške, moške, damske nogavice, otroške jopce, kapce, čeveljčke, sandale, dobite najceneje v velikih izbirah pri

„LUNA“
Maribor, samo Glavni trg 24

Ugoden nakup manufakte pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe Blago in cene govorijo!

Posteljne odeje

z belo vato močno prešite (dom. izdelek od din. 70. — naprej, samo pri

A. ŠTUCHEC

specijalna trgovina - izdelovanje post. odeje

Maribor, Stočna ulica 5